

Erillisliite nro:
(Mh 26.10.2020)

Asia nro:

Pohjois-Suomen kehittyvä lentoliikenne 2020 -hanke

Kajaanin lentoliikenteen kehittämisen toimintasuunnitelma

Lokakuu 2020

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Kainuun liitto

POHJOIS-POHJANMAA
Council of Oulu Region

LAPIN LIITTO

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

⌘ Keskeinen sisältö

Kehittämisen lähtökohdat

Lähtökohtana on ollut vaikuttavien tekijöiden ja vaikuttamiskeinojen tunnistaminen ja kirkastaminen. Mitä alueella tavoitellaan? Mistä lähtökohdista? Millaisia matkailijoita ja lentomatkustajia alueelle toivotaan? Mikä on alueen identiteetti ja vetovoima? Ketä ja mitä Kajaanin lentoliikenne palvelee? Millainen tai millaiset lentotuotteet palvelevat näitä tarpeita ja tavoitteita?

Tämä on kytkeytynyt lentoaseman vaikutusalueella tunnistettuun tarpeeseen lisätä vuorovaikutusta, asettaa yhteisiä tavoitteita, määrittellä yhteinen viesti ja toimia sen mukaan. Siis tavoitteelliseen ja systemaattiseen lentoliikenteen toimintaedellytysten kehittämiseen.

Katso liitteestä kuvat kehittämisen lähtökohdista: huomioon otettavista tekijöistä ja näkökulmista.

Checklist alueen identiteetti ja vetovoima

Katso Kajaanin lentoliikenne palvelut

Katso Kajaanin lentoliikenteen palveluskaikkeit

Katso Kajaanin lentoliikenteen palveluskaikkeit

Katso Kajaanin lentoliikenteen palveluskaikkeit

Kajaanin lentoliikenteen tavoitteellisen kehittämisen polku

ja toimitasuunnitelma (kun kaikki kohdat täytetty)

Alueellisen kehittämisen yhteisten tavoitteiden ja yhteisen viestin määrittely sekä koordinointi

Alueen tavoitteet	Painopistealueet	Toimenpiteet alueella	Vastuutahto	Resurssit ja toteutus	Seuranta ja arviointi
<ol style="list-style-type: none"> Nykyisen lentotarjonnan turvaaminen Uuden, incoming-painotteisen lentoyhteyden rakentaminen Lentotuotteen kilpailukyvyistä huolehtiminen 	<p>A. Lentokohteen ja lentoyhteyksien kehittäminen</p> <p>B. Matkailun tuotteistaminen ja markkinointi</p> <p>C. Lentoaseman saavutettavuus ja matkaketjut</p>	<p>1. Suoritusalueiden ja lentoyhteyksien yhteistyönä vuorovaikutusta kehittäminen. Käynnistää yhteistyönä alueellisten toimijoiden kanssa. Tavoitteena on luoda yhteistyönä alueellisten toimijoiden kanssa. Tavoitteena on luoda yhteistyönä alueellisten toimijoiden kanssa.</p> <p>2. Yhteistyönä alueellisten toimijoiden kanssa. Tavoitteena on luoda yhteistyönä alueellisten toimijoiden kanssa. Tavoitteena on luoda yhteistyönä alueellisten toimijoiden kanssa.</p> <p>3. Tavoitteena on luoda yhteistyönä alueellisten toimijoiden kanssa. Tavoitteena on luoda yhteistyönä alueellisten toimijoiden kanssa. Tavoitteena on luoda yhteistyönä alueellisten toimijoiden kanssa.</p>	<ol style="list-style-type: none"> Kajaanin kaupunki Kajaanin YHTIÖ Kajaanin liitto Kajaanin liitto 	<p>Vastuutahto resursoivat toteutuksen organisaatioonsa ja työhön osallistuvien tahojen kesken. Yhteisten alueellisten resurssien toteutuksesta sovitaan tarvittaessa aluetyöryhmässä.</p>	<p>Tarkemmat periaatteet ja toteutus sovitaan aluetyöryhmässä vuoden 2020 aikana.</p>

Vuorovaikutus ja yhteistyö ulkoisen toimintaympäristön kanssa

Yhdessä kohti tavoitteita

Tämä toimitasuunnitelma on alueen tarpeita palveleva väline kehittämisen tavoitteellisuuden ja systemaattisuuden lisäämiseksi. Tässä on esitetty yhteinen viesti ja yhteiset tavoitteet lentoliikenteen ja saavutettavuuden kehittämiseksi.

Kehittäminen on jatkuva prosessi. Toimintaa ja toimintatapoja on arvioitava jatkuvasti ja tarvittaessa korjattava tavoitteita. Kun vuoropuhelu on säännöllistä, lentotarjonnasta ja lentotuotteen kilpailukyvyistä on helpompi huolehtia. Samalla kyky reagoida alalla tapahtuviin nopeisiin muutoksiin on parempi.

Liiketoiminta tapahtuu yrityksissä niiden omien tavoitteiden ja strategioiden mukaisesti. Alueellisesta kehittämisestä vastaavat omat organisaationsa. Lentoliikenneala toimii omine strategioineen ja lainalaisuuksineen globaalissa toimintaympäristössä. Vastuullisuus ja kestävyys ohjaavat toimintaa. Kun erilaiset tarpeet ja tavoitteet kohtaavat mahdollisimman hyvin, alueella on parhaat edellytykset menestykseen ja hyvinvointiin.

Vuorovaikutusprosessi

säännöllisesti esim. vuosikellon mukaan

vastuutahto huolehtivat tapaamisista ja raportoivat aluetyöryhmälle

yhteydenpito, vuoropuhelu, tietojenvaihto, tiedonkulku, tilannetietoisuus

Alkusanat

Tämä toimintasuunnitelma on laadittu Kajaanin alueen lentoliikenteen tavoitteellisen ja systemaattisen kehittämisen tueksi. Siinä on määritelty tärkeimmät toimenpiteet, vuorovaikutusprosessi ja vastuutahot. Kyseessä on alueen yhteisen tahtotilan ja yhteisten tavoitteiden ilmaus.

Suunnitelmassa ei ole otettu kantaa tämän hetkiseen koronapandemiasta johtuvaan tilanteeseen ja siitä ulostuloon. Esitetty toimintamalli kuitenkin auttaa ja valmistaa aluetta selviytymään saavutettavuuden haasteista myös poikkeuksellisina aikoina.

Lähtökohtana on jatkuva ja koordinoitu toimintamalli lentoliikenteen toimintaedellytysten kehittämiseksi, jotta lentoliikenne palvelisi mahdollisimman hyvin nykyisiä ja tulevia tarpeita ja liiketoimintaa sekä alueen menestystä win-win-hengessä. Kyse on elinkeinoelämän ja muiden toimijoiden yhteisestä edunvalvonnasta ja alueen yhteistä hyötyä palvelevasta kehittämisestä. Toimijat vastaavat luonnollisesti itse liiketoiminnastaan ja kilpailukyvystään markkinoilla.

Lentoliikenteessä kehitetään uusia toimintatapoja ja etsitään vaihtoehtoisia energiamuotoja globaalien päästötavoitteiden saavuttamiseksi. Vastuullisesti ja kestävästi toimiva lentoliikenne on myös tulevaisuudessa alueen silta maailmalle.

[Kajaanissa syyskuussa 2020](#)

*Kajaanin lentoliikenteen kehittämisen aluetyöryhmä ja
Pohjois-Suomen kehittyvä lentoliikenne 2020 -hanke*

Sisälllys

⌘ Keskeinen sisältö

Alkusanat

Kehittämisen toimintatapa

Osallistujat

Kajaanin lentoliikenteen tilanne

Laatimisprosessi

Kehittämisen lähtökohdat ⌘

Lähtökohdat

Yhteiset tavoitteet

Tärkeimmät toimenpiteet ja niiden vastuutahot

Resurssit, toteutus, seuranta ja arviointi

Tavoitteellisen kehittämisen polku ja toimintasuunnitelma ⌘

Toimenpiteiden toteutuksen tilanne

Vuorovaikutusprosessi ja sen vastuutahot ⌘

Yhdessä kohti tavoitteita ⌘

Kehittämisprosessi

Liitteet

Kehittämisen toimintatapa

Kajaanin lentoliikenteen kehittämisen aluetyöryhmä on toiminut Pohjois-Suomen kehittyvä lentoliikenne 2020 -hankkeen ('hanke') kokoon kutsumana foorumina. Kainuusta on pidetty säännöllistä yhteyttä Finnairiin Kajaanin kaupungin koollekutsuman ryhmän toimesta ja Itä- ja Pohjois-Suomen lentoliikenteen kehittämishankkeen toimesta jo aikaisemminkin. Hankkeen koolle kutsuma ryhmä on ollut hieman suurempi ja osallistujia on pyritty saamaan mukaan laajemmin maakunnan alueelta. Vastaavia aluetyöryhmiä toimii myös muilla Pohjois-Suomen lentoasemien vaikutusalueilla hankkeen organisoimina ja hankkeen tavoitteiden mukaisesti.

Työryhmä on koottu Kajaanin lentoaseman vaikutusalueen lentoliikenteen systemaattisen ja tavoitteellisen kehittämisen edistäjäksi ja ohjaajaksi. Sillä ei ole ainakaan toistaiseksi ollut muodollista asemaa tai mandaattia, vaan toimintaa on ohjannut yhteisesti todettu tarve säännöllisen vuorovaikutuksen edistämiseen ja alueen yhteisen viestin ja yhteisten tavoitteiden kirkastamiseen ja kehittämisen koordinointiin. Tämän yhteistyön tarkoituksena on tukea alueella toimivien yritysten ja organisaatioiden toiminnan edellytyksiä ja sen myötä alueen menestystä ja hyvinvointia.

Hanke tukee ja organisoii aluetyöryhmän työskentelyä. Hanke pyrkii systematisoimaan toiminnan vuoden 2020 aikana niin, että siitä tulee pysyvä toimintatapa, joka palvelee alueen lentoliikenteen ja saavutettavuuden kehittämistä ja sen tavoitteita.

Kajaanin lentoliikenteen kehittämisen aluetyöryhmä

Pentti Malinen	Kainuun liitto
Hannu Heikkinen	Kainuun liitto
Martti Juntunen	Kainuun liitto
Minna Komulainen	Kainuun liitto
Tuomo Tahvanainen	Kainuun Etu Oy
Anu Tervonen	Kainuun Yrittäjät ry
Maria Juurikka	Oulun kauppakamari
Risto Hämäläinen	Kajaanin kaupunki
Tytti Määttä	Kuhmon kaupunki
Mika Kilpeläinen	Sotkamon kunta
Erno Heikkinen	Suomussalmen kunta
Heikki Kanninen	Puolangan kunta
Heimo Keränen	Hyrnsalmen kunta
Petteri Seppänen	Ristijärven kunta
Salla Korhonen	Paltamon kunta
Veli-Pekka Pitkänen	Finavia Oyj
Veikko Halonen	Vuokatin Urheiluopisto
Sari Rusanen	Kuhmon kamarimusiikki
Jaana Keränen	Wild Taiga
Akke Virtanen	Kalevala Spirit
Teemu Takalo	Kainuun liikunta ry
Hanna Linjala	Kajaanin Ammattikorkeakoulu / Arctic Lakeland -koordinointi
Leena Penttinen	Puolangan kunta / matkailun kehityshanke

Pohjois-Suomen kehittyvä lentoliikenne 2020 -hanke

Rauno Kurtti, projektipäällikkö, Kainuun liitto
Tommi Mäkelä, liikenneasiantuntija, Kainuun liitto
Sanna Nikola-Määttä, suunnittelija, Kainuun liitto

Lisäksi tapaamisiin ja työpajoihin on osallistunut kutsuttuina muita alueen toimijoiden edustajia.

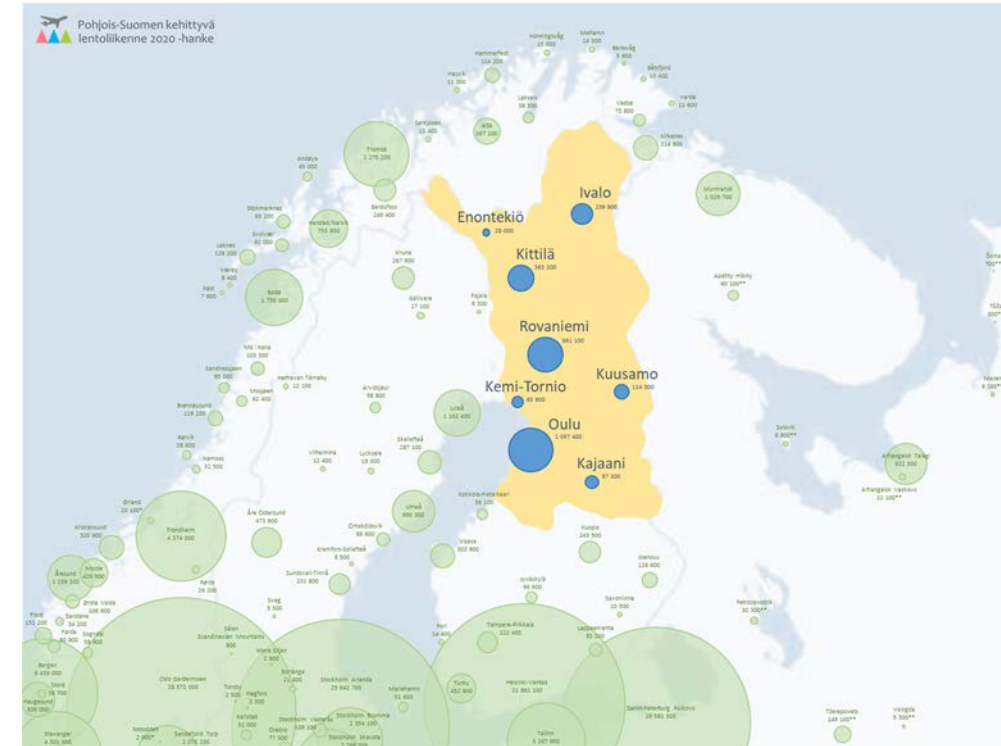
Kajaanin lentoliikenteen tilanne #1

Kajaani on matkustajamäärällä mitattuna Suomen kahdenneksitoista suurin lentoasema. Suomessa toimii 21 Finavian operoimaa lentoasemaa ja Kajaani sijoittuu matkustajamääriltään keskikastiin. Matkustajamäärät ovat viime vuosina vaihdelleet tarjonnan mukaan 60 000 – 120 000 matkustajan välillä. Kajaani–Helsinki reitillä operoi tällä hetkellä Finnair.

Viime aikoina markkinatilanne on osin muuttunut Finnairin muutettua kaikki Kajaanin lennot Helsingin reitillä kulkemaan Jyväskylän kautta. Laskeutuminen Jyväskylään lisää matkustusaikaa n. 30 min. Korona-epidemian aiheuttamasta tilanteesta johtuen Finnair on keskeyttänyt toistaiseksi lennot Kajaaniin maaliskuun 2020 jälkipuolella.

Kajaanista lennetään loma-aikoina myös tilauslentoja etelän lomakohteisiin. Vuoden vaihteessa Kajaaniin on myös lennetty incoming-chartereita Venäjältä ja Ukrainasta.

Alueen työmatkustuksen potentiaali on pitänyt tarjonnan kohtuullisena, joskin hintataso on ollut viime vuosina ns. päiväkäynneille Helsinkiin korkealla. Vapaa-ajan matkustajille on matka-aikoja sovittelemalla löytynyt kohtuuhintaisia lippuja. Matka-ajassa juna ei pysty kilpailemaan lentoliikenteen kanssa. Incoming-matkailu on Kainuuseen kehittynyt viime vuosina suotuisasti, ja siitä on odotettu lisää matkustajia reitille. Kajaanin lentoaseman vaikutusalue ulottuu laajalle ympäröivään maakuntaan.

Pohjois-Suomen ja lähialueen lentoasemat

Tilastotietoja Kajaanin
lentomatkustuksesta ja sen profiilista on
[liitteenä](#).

Laatimisprosessi

Toimintasuunnitelman laatiminen on tapahtunut aluetyöryhmätyöskentelynä ja kehittämistyöpajana. Myös muuta vuoropuhelua alueen toimijoiden kanssa on käyty aktiivisesti. Lähtö- ja tausta-aineistona on käytetty myös aiempien hankkeiden tuloksia ja suunnitelmia sekä lentoliikenteen ja matkailun tilastoja ja tunnuslukuja. Hanke on koonnut, analysoinut ja tuottanut aineiston.

Prosessi nykymuodossaan on aloitettu vuoden 2019 alussa. Tämän toimintasuunnitelman luonnos on valmistunut kesäkuussa 2020, ja sitä on täydennetty syksyn 2020 aikana. Hanke auttaa toimintasuunnitelman toimeenpanossa vuoden 2020 loppuun asti.

Kehittämisen lähtökohdat

Lähtökohtana on ollut vaikuttavien tekijöiden ja vaikuttamiskeinojen tunnistaminen ja kirkastaminen. Mitä alueella tavoitellaan? Mistä lähtökohdista? Millaisia matkailijoita ja lentomatkustajia alueelle toivotaan? Mikä on alueen identiteetti ja vetovoima? Ketä ja mitä Kajaanin lentoliikenne palvelee? Millainen tai millaiset lentotuotteet palvelevat näitä tarpeita ja tavoitteita?

Tämä on kytkeytynyt lentoaseman vaikutusalueella tunnistettuun tarpeeseen lisätä vuorovaikutusta, asettaa yhteisiä tavoitteita, määrittellä yhteinen viesti ja toimia sen mukaan. Siis tavoitteelliseen ja systemaattiseen lentoliikenteen toimintaedellytysten kehittämiseen.

Katso liitteestä kuvat kehittämisen lähtökohdista: huomioon otettavista tekijöistä ja näkökulmista.

Checklist: alueen identiteetti ja vetovoima

- Onko alueen tuotteen sisältö, alueen vetovoimatekijät ja alueen saavutettavuusosiot tunnistettu ja yhteisesti hyväksytyt?
- Ovatko alueen tuote, vetovoima ja saavutettavuus kunnossa?
- Onko alueen identiteetti kirkas ja selkeä?

Lentoliikenteen eri näkökulmien yhteensovittaminen

- Asiakas/matkustaja:** Mikä on matkustajan asiakassegmentti? Työmatka vai vapaa-ajanmatka? Lähtevä paikallinen (outgoing) vai saapuva matkailija (incoming)? Mikä ovat kohteen vetovoimatekijät? Miten kohte on saavutettavissa? Millaisia lentotuotteita matkustaja arvostaa ja mitä ominaisuuksia painottaa?
- Alue/destinaatio:** Millaisia asiakkaita ja matkailijoita halutaan? Mikä ovat alueen vetovoimatekijät? Miten alue on saavutettavissa (lentäen)? Hakuatanko alueelta lentoyhteyksiä lentoasemalle, josta on hyvät vaihtoyhteydet (hub and spoke) vai suoria lentoja (point to point)?
- Lentoyhtiö/teutoisuusyhtiö:** Miten saadaan kannattavaa liiketoimintaa ja maksimoidaan tuotot? Millaisia asiakkaita ja matkustajia tavoitellaan? Sopiiiko kohte tai reitti yhtiön liiketoimintamalliin? Onko tavoitteena tai resursseja lisätä tarjontaa, avata uusia reittejä tai kohteita? Mikä on alueen matkailu- ja lentomatkustuspotentiaali?

Hyvä lentotuote

sopeva aikataulu	oikean kelloajan (hänköperia)	matkakohteen laatu	asiakkaan (asiakassegmentin) ikkumatarpeita vastaava
matka-aika nopeus	vuorothoey	oikeaan vuorokaudensaikaan (päivä vs -yö)	helposti löstävissä
valitoehtoja tarjolla	lentokohteet	tarvittavat oheispalvelut	pakitseva kanta-asiakkaalle
halutuaan kohteeseen	jatkoyhteydet	matkustusmukavus	toimiva lentoasema
suora lento vs. vaihtolinen yhteys	suora lento vs. vaihtolinen yhteys	konetyyppi	toimiva matkaketju
hinta	hinta kohtuullisuus	palvelu ja palvelutarjonta	toimiva matkaketju
kipalukkyhien saattessa mahine liikumisvaihtoehtoihin	klipalukkyhien saattessa mahine liikumisvaihtoehtoihin	tuotettava	vastuullinen
		täsmällinen	hyvä asiakuskokemus
		turvallinen	→ tyytyväinen asiakas

Yhteiset tavoitteet

Kehittämisen yhteiset tavoitteet on työn kuluessa kiteytetty kolmeen Kajaanin lentoliikenteen tarjontaan ja palvelutasoon kytkeytyvään tavoitteeseen:

1. Lentotarjonnan turvaaminen
2. Uuden, incoming-painotteisen lentoyhteyden rakentaminen
3. Lentotuotteen kilpailukyvyistä huolehtiminen

Tavoitteiden tarkempi kuvaus on [seuraavalla slidellä](#).

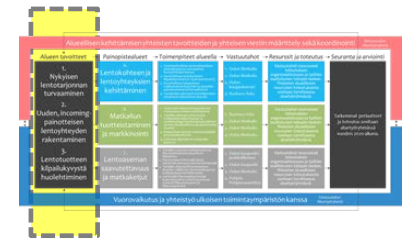
Tavoitteiden toteuttamiseksi tarvitaan monia toimenpiteitä ja systemaattista toimintaa. Lisäksi tarvitaan vastuutahot, jotka huolehtivat toiminnan ja toimenpiteiden toteuttamisesta ja edistämisestä. Tarvitaan myös toiminnan koordinoitua. Tämä tavoitteellisen kehittämisen prosessi ja polku on kuvattu tässä toimintasuunnitelmassa.

Kajaanin lentoliikenteen tavoitteellisen kehittämisen polku

Kajaanin lentoliikenteen tavoitteellisen kehittämisen polku

Yhteisten tavoitteiden kuvaus

Kajaanin alueen lentoliikenteen kehittämisen yhteiset tavoitteet ovat:

1. Lentotarjonnan turvaaminen

Pidetään huolta siitä, että Kajaani–Helsinki-reitin vuorotarjonta ja jatkoyhteydet Helsingistä pysyvät hyvällä tasolla ja että palvelut ja kysyntä kohtaisivat. Pidetään huolta siitä, että lomalentojen tarjonta jatkuu suosituimpiin kohteisiin ja että myös uusiin lomakohteisiin saataisiin yhteyksiä. Pidetään yllä aktiivista vuoropuhelua lentoyhtiöiden, matkanjärjestäjien, lentoasiakkaiden ja alueen välillä.

2. Uuden, incoming-painotteisen lentoyhteyden rakentaminen

Kehitetään systemaattisesti matkailutuotteita, jotka kiinnostavat ulkomaalaisia matkailijoita. Rakennetaan yhteistyössä lentoyhtiön ja matkanjärjestäjien kanssa lentoyhteyden sisältävä matkailutuote. Aloitetaan kausiliikenteenä yhdellä yhteysvälillä, pidetään huolta kannattavuudesta ja kysynnän kasvaessa laajennetaan aktiivisesti toimintaa. Arctic Lakeland -verkosto toimii hyvänä alustana ja yhteistyön avaajana alueen toimijoiden ja Visit Finlandin välillä. Yhteistyön tarkoituksena on saada Kainuun matkailutuotteet paremmin esille ja myyntiin kansainvälisillä markkinoilla sekä profiloida matkailudestinaatiota uudella tavalla.

3. Lentotuotteen kilpailukykyä huolehtiminen

Pidetään huolta siitä, että [lentotuote](#) on nykyisten ja potentiaalisten asiakkaiden näkökulmasta kilpailukykyinen. Tunnistetaan eri asiakassegmenttien tarpeet ja kehitystrendit ja huolehditaan niiden toteuttamisesta. Keskustellaan aktiivisesti lentotuotteen kehittämistä myös lentoyhtiöiden kanssa, aikataulut, hinnat ja konetyyppi, sekä sulanmaan tarjonta.

Tärkeimmät toimenpiteet painopistealueittain

Kehittämisen painopistealueiksi on valittu:

- A. Lentokohteen ja lentoyhteyksien kehittäminen
- B. Matkailun tuotteistaminen ja markkinointi
- C. Lentoaseman saavutettavuus ja matkaketjut

Kunkin painopistealueen työpajassa muodostetuista toimenpidelistauksista on koostettu ja jäsennelty tärkeimmät toimenpiteet, neljä kultakin painopistealueelta. [Tärkeimmät toimenpiteet on lueteltu seuraavalla slidellä](#). Näitä lähdetään ensisijaisesti edistämään ja toteuttamaan. Ne kattavat yhteisten kehittämistavoitteiden toteuttamiseksi tarvittavat keskeisimmät toimet.

Lentokohteen ja lentoyhteyksien kehittämisessä korostetaan suunnitelmallista, tavoitteellista ja laaja-alaista lähestymistapaa. Matkailun tuotteistaminen ja markkinointi tukevat oleellisesti lentoliikenteen kysyntää, vaikka pääosa kehittämisestä tapahtuu lentoliikenteestä riippumatta ja erillään. Kytkeä lentoliikenteen ja matkailun välillä on erityisesti korostettu nostamalla toimenpiteeksi lentopohjaisten matkailutuotteiden kehittämisen systematisointi. Saavutettavuuden ja matkaketjujen kehittämistoimissa korostuu tarve kytkeä lentoliikenne nykyistä kiinteämmin osaksi alueen liikkumispalveluja.

Vastuutahot toimenpiteille

Vastuutahot on kirjattu [Tärkeimmät toimenpiteet -slidelle](#). Vastuutahojen määrittely perustuu aluetyöryhmässä ilmoitettuun kiinnostukseen olla edistämässä toimenpiteitä, organisaatioiden rooliin alueella sekä näistä johdettuun kokonaisnäkemykseen.

Kunkin toimenpiteen vastuutaho kokoaa toimenpiteen edistämisestä ja toteuttamisesta kiinnostuneet tahot. Työryhmän tulisi kattaa kaikki keskeiset organisaatiot ja toimijat, joiden tehtäviin ja toimenkuvaan kyseinen toimenpide kytkeytyy. Toisiinsa läheisesti liittyviä ja samojen tahojen toimenkuvaan kuuluvia toimenpiteitä voidaan käsitellä samassa työryhmässä.

Vastuutahot viestivät työn etenemisestä ja tuloksista aluetyöryhmässä, joka tehtävänsä mukaisesti pitää yllä tilannetietoisuutta sekä koordinoi kehittämistä ja tavoitteiden toteutumista.

Huom. Edistettävät toimenpiteet kytkeytyvät lentoliikenteen ja saavutettavuuden ohella myös muihin teemoihin ja kokonaisuuksiin, kuten matkailuun, liiketoimintaympäristöön ja aluekehitykseen. Vältetään päällekkäistä toimintaa. Toteutetaan organisoituminen parhaiten kokonaisuutta ja itse asian edistämistä palvelevalla tavalla. Mutta muistetaan kuitenkin koko ajan myös lentoliikenne ja saavutettavuus.

Tärkeimmät toimenpiteet

A. Lentokohteen ja lentoyhteyksien kehittäminen

1. Suunnitelmallinen ja tavoitteellinen yhteydenpito ja vuoropuhelu lentoyhtiöiden kanssa

vastuutaho: Kajaanin kaupunki

2. Huolehditaan lentotuotteen kilpailukyvyistä (vrt. hyvä lentotuote)

vastuutaho: Kajaanin kaupunki

3. Huolehditaan työperäisen matkustuksen kysynnän ja tarpeiden palvelemisesta systemaattisesti

vastuutaho: Kainuun Yrittäjät

4. Selvitetään valmiudet markkinaehtoisen lentoliikenteen turvaamiseen tarvittaessa poikkeusmenettelyin

vastuutaho: Kainuun liitto

B. Matkailun tuotteistaminen ja markkinointi

1. Koordinoidaan lentopohjaisten matkailutuotteiden kehittämistä

vastuutaho: Arctic Lakeland -verkosto

2. Tehdään aktiivista yhteistyötä matkanjärjestäjien kanssa ja markkinoidaan aluetta kansainvälisten lentomatkailijoiden houkuttelemiseksi alueelle

vastuutaho: Arctic Lakeland -verkosto

3. Kirkastetaan alueen vetovoimatekijät ja kohdeidentiteetti

vastuutahot: Kainuun liitto, Arctic Lakeland -brändäys ja -verkosto

4. Laitetaan digitaalinen ostopolku kuntoon

vastuutahot: Kajaanin ammattikorkeakoulu, matkailuyhdistykset ja yritykset

C. Lentoaseman saavutettavuus ja matkaketjut

1. Tehdään sujuvista matkaketjuista ja liityntäyhteyksistä alueellinen kilpailu

vastuutaho: selvitystyön alla

2. Parannetaan informaatiota ja viestintää olemassa olevista yhteyksistä

vastuutaho: selvitystyön alla

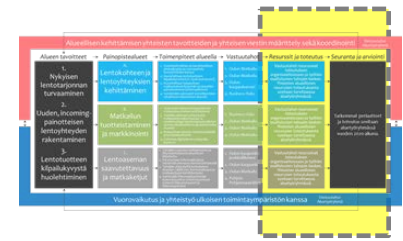
3. Tehdään yhteistyötä lentoasema-alueiden välillä mm. kiertomatkojen ja matkaketjujen kehittämiseksi

vastuutaho: Arctic Lakeland -verkosto

4. Kehitetään liikennejärjestelmää kokonaisuutena ottaen huomioon erilaiset liikkumistarpeet ja liikkumispalvelut

vastuutaho: Kainuun liitto

Resurssit, toteutus, seuranta ja arviointi

Toimenpiteiden vastuutahot resursoivat toteutuksen organisaatioissaan ja työhön osallistuvien tahojen kesken. Mikäli tarvitaan yhteisiä alueellisia resursseja, vastuussa oleva organisaatio tai toimija ottaa asian esille aluetyöryhmässä. Tämän jälkeen päätetään yhdessä, miten resursointi toteutetaan.

Tavoitteellinen kehitystyö toimintasuunnitelman mukaan on aloitettu. Toteutuksen aikataulusta ja välietapeista sovitaan aluetyöryhmässä. Yhteisten tavoitteiden mukaisten tärkeimpien toimenpiteiden edistämistä ja toteuttamista täydentää [vuorovaikutusprosessi](#).

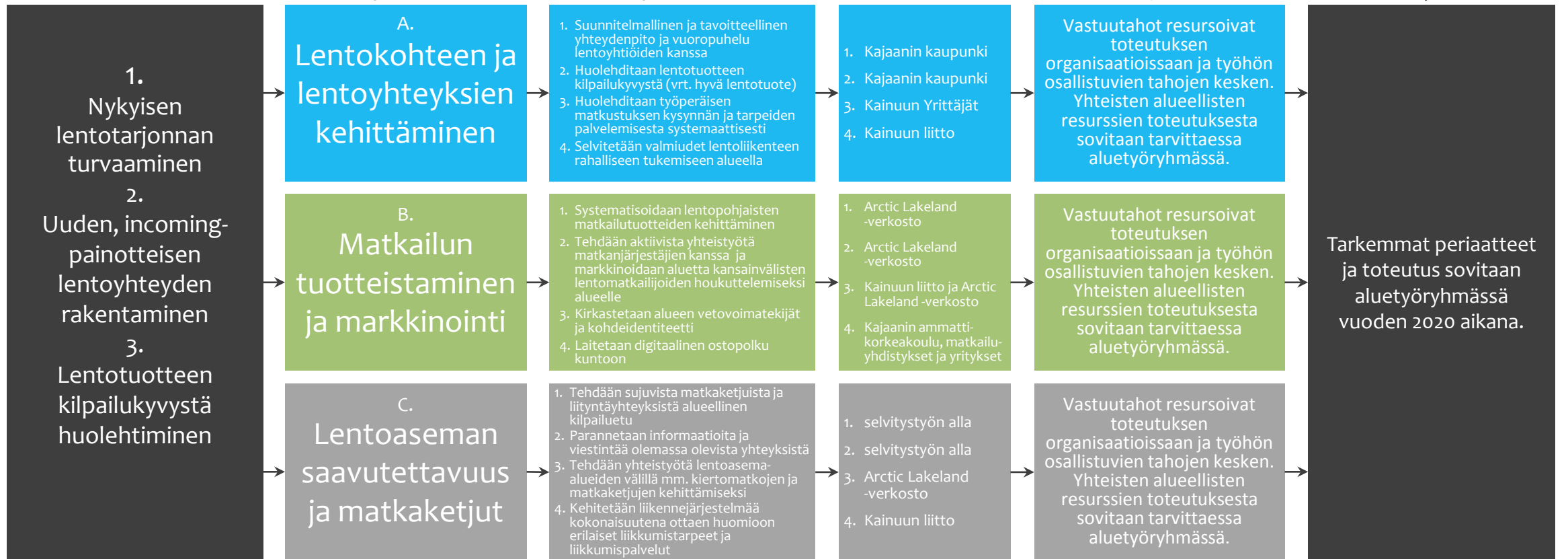
Prosessia, toimintaa ja sen tuloksellisuutta seuraa ja arvioi aluetyöryhmä. Seurannan ja arvioinnin tarkemmat periaatteet ja mittarit sovitaan vuoden 2020 kuluessa.

Kajaanin lentoliikenteen tavoitteellisen kehittämisen polku

Alueellisen kehittämisen yhteisten tavoitteiden ja yhteisen viestin määrittely sekä koordinointi

Vastuutaho:
Aluetyöryhmä

Alueen tavoitteet → Painopistealueet → Toimenpiteet alueella → Vastuutahot → Resurssit ja toteutus → Seuranta ja arviointi

Vuorovaikutus ja yhteistyö ulkoisen toimintaympäristön kanssa

Vastuutaho:
Aluetyöryhmä

Toimenpiteiden toteutuksen tilanne

A. Lentokohteen ja lentoyhteyksien kehittäminen

A1. Suunnitelmallinen ja tavoitteellinen yhteydenpito ja vuoropuhelu lentoyhtiöiden kanssa

Säännöllistä yhteyttä on pidetty Finnairiin. Päällimmäisenä huolenaiheena on viime aikoina ollut kolmiolentojen lisääminen Jyväskylän kautta. Kapasiteettia on vähennetty. Kaikilla osapuolilla tulisi olla selkeät tavoitteet, joista voidaan neuvottelemalla löytää yhteinen tuloksellinen toimintamalli.

A2. Huolehditaan lentotuotteen kilpailukyvästä (vrt. [hyvä lentotuote](#))

Lentotuotteen kilpailukykyisyys on tähän mennessä perustunut nopeampaan matka-aikaan muihin liikennemuotoihin verrattuna. Lentomatkustamisen kysyntää lisääisivät mm. hyvät aikataulut, jotka muodostavat hyvät yhteydet kansainväliseen reittiverkoston Helsingin kautta, kohtuullisella tasolla pysyvät hinnat ja oikea konetyyppi sekä kesäkauden tarjonta.

A3. Huolehditaan työperäisen matkustuksen kysynnän ja tarpeiden palvelemisesta systemaattisesti

Lentoyhtiöt solmivat sopimuksia omista lähtökohdistaan yritysasiakkuuksien matkustusvolyymin mukaan. Tarvitaan säännöllisiä informaatio/markkinointitilaisuuksia, joissa lentoyhtiöt ja alueen yritysasiakkaat kohtaavat. Tämä edellyttää aktiivisia toimenpiteitä alueelta. Myös kokoukset ja kongressit generoivat lisää matkustajia Kajaanin reitille. Tapahtumien kehittämiseen, myyntiin- ja markkinointiin on viime aikoina kiinnitetty erityistä huomiota, ja tätä tulisi jatkaa systemaattisesti.

A4. Selvitetään valmiudet markkinaehtoisen lentoliikenteen turvaamiseen tarvittaessa poikkeusmenettelyin

Uusien yhteyksien avaaminen ja nykyisten yhteyksien ylläpitäminen edellyttää joissakin tapauksissa markkinointiyhteistyötä tai rahallisia kannustimia alueelta. Asiaa on tarpeen selvittää, jotta tarvittaessa toimintamalli, valmiudet ja resurssit olisivat selvät.

Toimenpiteiden toteutuksen tilanne

B. Matkailun tuotteistaminen ja markkinointi

B1. Koordinoidaan lentopohjaisten matkailutuotteiden kehittämistä

Alueen vetovoiman ja houkuttelevuuden lisäämiseksi voisi olla tarpeen löytää matkanjärjestäjä tai matkanjärjestäjä/lentoyhtiö-kombinaatio, joiden kanssa incoming-painotteisia lentotuotteita voidaan kehittää, markkinoida ja myydä. Yhteistyötä voitaisiin syventää nykyisten yhteistyökumppaneiden kanssa, jotta myös lento Kajaaniin nostettaisiin selvemmin osaksi tuotetta. Työ on käynnissä Arctic Lakeland -hankkeessa ja -verkostossa*

B2. Tehdään aktiivista yhteistyötä matkanjärjestäjien kanssa ja markkinoidaan aluetta kansainvälisten lentomatkailijoiden houkuttelemiseksi alueelle

Työ on käynnissä Arctic Lakeland -hankkeessa ja -verkostossa*

B3. Kirkastetaan alueen vetovoimatekijät ja kohdeidentiteetti

Työ on käynnissä Arctic Lakeland -hankkeessa ja -verkostossa*

B4. Laitetaan digitaalinen ostopolku kuntoon

Alueen markkinointiviesti, joka vastaa alueen identiteettiä ja sisältöä, täytyy löytää. Työ on käynnissä Arctic Lakeland -hankkeessa ja -verkostossa*. Hankkeen myötä kehitetään myös digitaalista ostopolkua ja tehdään työtä kansainvälisten matkailijoiden houkuttelemiseksi alueelle.

** Kajaanin ammattikorkeakoulu koordinoi Kainuun liiton valtuuttamana Arctic Lakeland – Kainuu kansainväliseen markkinointi- ja myynninedistämiseen liittyvää yhteistyötä (Arctic Lakeland -verkosto) ja toimenpiteitä Kainuussa. Verkosto koostuu Kainuun matkailun alueorganisaatioiden edustajista (yksi henkilö/matkailualue) sekä Kainuun Etu Oy:n ja Kainuun liiton edustajasta. Koordinoinnista vastaa käytännön tasolla Arctic Lakeland -koordinaattori.*

Toimenpiteiden toteutuksen tilanne

C. Lentoaseman saavutettavuus ja matkaketjut

C1. Tehdään sujuvista matkaketjuista ja liityntäyhteyksistä alueellinen kilpailuetu

Matkan kokonaissujuvuus, toimivuus ja hinta ratkaisevat usein matkakohteen tai matkareitin valinnan. Sujuvat matkaketjut ja liityntäyhteydet parantavat paitsi alueen sisäistä ja ulkoista saavutettavuutta myös Kajaanin ja Kainuun kiinnostavuutta matkailukohteenä. Digitaaliset matkustamisen palveluratkaisut tukevat tämän tavoitteen saavuttamista. Keskusteluyhteyksiä matkaketjun eri osapuolten kanssa ollaan avaamassa. Alueen pitäisi olla aktiivinen ja hyödyntää avautumassa olevia mahdollisuuksia.

C2. Parannetaan informaatioita ja viestintää olemassa olevista yhteyksistä

Informaatioita on eri kanavissa, mutta yhteinen, eri tiedot kokoava alusta/varausjärjestelmä puuttuu.

C3. Tehdään yhteistyötä lentoasema-alueiden välillä mm. kiertomatkojen ja matkaketjujen kehittämiseksi

Yhä useammat matkailijat haluavat nähdä samalla matkalla useampia kohteita. Tällöin alueiden välisen yhteistyön merkitys kasvaa ja toimivien matkaketjujen rakentaminen on keino houkuttaa lisää asiakkaita. Toimiva palvelu edellyttää tehokkaampaa yhteistyötä alueiden ja eri liikkumismuotojen välillä. Joustava siirtyminen alueiden välillä joko ohjatusti ryhmissä (matkanjärjestäjä) tai yksilöllisesti tulisi saada mahdollisimman sujuvaksi.

C4. Kehitetään liikennejärjestelmää kokonaisuutena ottaen huomioon erilaiset liikkumistarpeet ja liikkumispalvelut

Liikennejärjestelmän kehittämistä tehdään jo osin lakisääteisesti. Alueella toimii mm. Kainuun liikennejärjestelmätyöryhmä.

Vuorovaikutusprosessi

Ks. kuva: [Vuorovaikutusprosessi](#)

Vuorovaikutusprosessi on osa tavoitteellista ja systemaattista kehittämistä, ja se täydentää [yhteisten tavoitteiden](#) mukaisten [tärkeimpien toimenpiteiden](#) edistämistä ja toteuttamista. Vuorovaikutusprosessi muodostuu aluetyöryhmässä yhdessä sovittujen vastuualueiden toteuttamisesta. Kullekin niistä [on määritelty vastuutaho](#). Prosessia kokonaisuudessaan koordinoi aluetyöryhmä. Aluetyöryhmän jäsenet voivat osallistua tapaamisiin kiinnostuksen ja tarpeen mukaan.

Prosessiin kuuluvat ([ks. kuva](#)) lentoyhtiötapaamiset, lentoasemanpitäjien tapaamiset, rautatieliikenteen (VR:n) edustajien tapaamiset, linja-autoliikenteen edustajien tapaamiset, liikematkustamisen kehittämistapaamiset, matkailualan toimijoiden tapaamiset sekä muu säännöllinen vuoropuhelu työryhmän jäsenten omissa verkostoissa.

Toimenpiteiden toteuttaminen edellyttää säännöllistä toimintaa esimerkiksi vuosikellon mukaan. Sen lisäksi tarvittaessa on myös pystyttävä reagoimaan nopeasti, mikäli tilanne sitä vaatii. Toimintaprosessin aikataulutuksessa on otettava huomioon yhteistyökumppaneiden toimintaprosessit ja niiden aikataulut. Esimerkiksi lentoyhtiöiden kesä- ja talvikausien kapasiteetti- ja aikataulusuunnittelu tapahtuvat oman vuosikalenterinsa mukaan.

Vuorovaikutusprosessin vastuut ja tavoitteet

Lentoyhtiötapaamisista vastaa Kajaanin kaupunki. Se huolehtii säännöllisistä tapaamisista lentoyhtiöiden edustajien kanssa. Ensisijaisesti yhteydenpito tapahtuu nykyisen Kajaanin liikennöivien lentoyhtiöiden kanssa. Vastuutaho pyrkii myös aktiivisesti etsimään muita potentiaalisia lentoyhtiöitä ja luomaan neuvotteluyhteyden uusien lentoyhteyksien avaamiseksi.

Lentoaseman ylläpitäjän (Finavia) tapaamisista vastaa Kainuun liitto. Tarkoituksena on yhteisymmärryksessä varmistaa lentoaseman hyvä palvelutaso ja riittävä kapasiteetti. Lentoaseman merkitys alueen saavutettavuuden kannalta on ensiarvoisen tärkeää. Lentoasema on portti alueelle ja samalla myös alueen imagollinen käyntikortti.

VR:n edustajien ja linja-autoliikenteen edustajien tapaamisista sovitaan erikseen aluetyöryhmässä. Tavoitteena on kehittää markkinointiyhteistyötä sekä parantaa saavutettavuutta ja matkaketjujen sujuvuutta.

Liikematkustamisen kehittämistapaamisista vastaa Kainuun Yrittäjät. Liikematkustajien merkitys Kajaanin lentoliikenteessä on merkittävä. Tavoitteena on säännöllinen vuorovaikutus liikematkustajien ja liikkumispalveluiden tuottajien välillä.

Matkailualan toimijoiden tapaamiset tapahtuvat alalla vakiintuneiden toimintatapojen mukaisesti. Aluetyöryhmä huolehtii, että vuorovaikutus ja tiedonvaihto toimii saavutettavuuden ja matkailun toimijoiden välillä. Jäsenet osallistuvat omien työtehtäviensä mukaisesti eri foorumeille. Myös muu **työryhmän jäsenten vuoropuhelu** omissa organisaatioissaan ja kontaktiverkostoissaan pyritään hyödyntämään mahdollisimman tehokkaasti.

Vuorovaikutusprosessi

säännöllisesti
esim.
vuosikellon
mukaan

vastuutahot
huolehtivat
tapaamisista
ja
raportoivat
alue-
työryhmälle

yhteydenpito,
vuoropuhelu,
tietojenvaihto,
tiedonkulku,
tilannetietoisuus

Yhdessä kohti tavoitteita

Tämä toimintasuunnitelma on alueen tarpeita palveleva väline kehittämisen tavoitteellisuuden ja systemaattisuuden lisäämiseksi. Tässä on esitetty yhteinen viesti ja yhteiset tavoitteet lentoliikenteen ja saavutettavuuden kehittämiseksi.

Kehittäminen on jatkuva prosessi. Toimintaa ja toimintatapoja on arvioitava jatkuvasti ja tarvittaessa korjattava tavoitteita. Kun vuoropuhelu on säännöllistä niin alueella kuin lentoalan toimijoiden kanssa ja vastuut on määritelty, lentotarjonnasta ja lentotuotteen kilpailukyvyistä on helpompi huolehtia. Samalla kyky reagoida alalla tapahtuviin nopeisiin muutoksiin on parempi.

Liiketoiminta tapahtuu yrityksissä niiden omien tavoitteiden ja strategioiden mukaisesti. Alueellisesta kehittämisestä vastaavat omat organisaationsa. Lentoliikenneala toimii omine strategioineen ja lainalaisuuksineen globaalissa toimintaympäristössä. Vastuullisuus ja kestävyys ohjaavat toimintaa. Kun erilaiset tarpeet ja tavoitteet kohtaavat mahdollisimman hyvin, alueella on parhaat edellytykset menestykseen ja hyvinvointiin.